

Kopsavilkums par starptautisko konferenci
“Ceļā uz atklātību, atbildību un labāku pārvaldību:
Trauksmes celšana un cīņa pret korupciju” 10.-11.oktobra konferences
dienām

Eksperti no Latvijas, ASV, Brazīlijas, Bulgārijas, Francijas, Gruzijas, Igaunijas, Lietuvas, Polijas, Vācijas un starptautiskām organizācijām – Ekonomiskās attīstības un sadarbības organizācijas (OECD), Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) dalījās ar pieredzi un labās prakses piemēriem par politiskās korupcijas novēršanu un apkarošanu, kā arī par korupcijas apkarošanas tendencēm Baltijas jūras reģionā un apsprieda moderno tehnoloģiju izmantošanas iespējas korupcijas un ar to saistīto finanšu likumpārkāpumu novēršanā un apkarošanā.

Konferences laikā tika uzsvērts, ka korupcija visās tās izpausmēs grauj uzticēšanos valstij kopumā, kropļo godīgu konkurenci tirgū un grauj reputāciju. Tāpēc nepieciešams mazināt disbalansu starp tām tehnoloģiskām iespējām un resursiem, kas pieejami noziedzīgajiem grupējumiem un kontrolējošām iestādēm, līdz ar to, palielinot sabiedrības uzticību pretkorupcijas darbam un mazinot sabiedrības iecietību pret korupciju. Svarīga loma efektīvai cīņai pret korupciju ir stipras un neatkarīgas pretkorupcijas iestādes.

Latvijas Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs tika atzīts kā veiksmīgs institucionāls modelis, jo institūcijai ir plašas funkcijas korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā, tai skaitā partiju finansiālās darbības un priekšvēlēšanu aģitācijas kontrolē.

Būtiska tendence, ko uzsvēra eksperti, ir tā, ka arvien biežāk korupcijas noziegumiem nepastāv nacionālo robežu un tie tiek veikti dažādās judikatūrās, līdz ar to būtiska loma izmeklēšanas procesā ir gan tādiem starptautiskās sadarbības mehānismiem kā Eiropols, gan kolēģiem ārvalstīs. Konferences dalībnieki dalījās ar dažādām iespējām ātras un uzticamas informācijas iegūšanai no kolēģiem ārpus Latvijas. Tika uzsvērts, ka nepieciešams stiprināt sadarbību gan pārrobežu, gan valsts ietvaros ar citām iestādēm, īpaši finanšu kontroles jomā.

Starptautisko organizāciju pārstāvji aicināja tiesībsardzības iestādes prioritizēt darbu, koncentrējoties uz nozīmīgākajiem riskiem. Dažādu valstu pārstāvji norādīja uz līdzīgām prioritātēm pretkorupcijas jomās – pašvaldību un valsts kapitālsabiedrības, publiskie iepirkumi, medicīna u.c..

Politiskās korupcijas novēršanai eksperti ieteica palielināt caurskatāmību un ieviest efektīvu nozaru monitoringu, kas atbilstu mūsdienu tehnoloģiskajai attīstībai. Svarīgi panākt daudz lielāku neiecietības līmeni sabiedrībā ne tikai pret korupciju, bet arī nodokļu nemaksāšanu un citiem likuma pārkāpumiem. OECD pārstāvis arī uzsvēra, ka nedrīkst aizmirst par privāto sektoru, it īpaši, ja tā veiksmē lielā mērā ir atkarīga no ciešām saiknēm ar politiķiem. Cīņā ar politisko korupciju par nozīmīgu tika atzīta arī nevalstiskā sektora darba nozīme un pētnieciskās žurnālistikas loma.

Politisko partiju finanšu kontrolē eksperti ieteica bez ziedojumu kontroles, vērtēt arī citus veidus, kā politisko nozīmīgas personas iegūst finanšu vai citus resursus, t.sk. uzraudzīt arī finanšu ietekmi no ārzemēm. Igaunijas iekšējā drošības dienesta (KAPO) vadītājs uzsvēra, ka augstākā līmeņa jeb politiskā korupcija ir nacionālās drošības risks.

Arvien nozīmīgāka kļūst moderno tehnoloģiju izmantošana korupcijas un saistīto likumpārkāpumu novēršanā un apkarošanā – kā nozīmīgākie jautājumi tika akcentēti politisko partiju reklāmu kontrole internetā un sociālajos tīklos, apgrūtinātā kontrole maksājumiem, kas veikti kriptovalūtā un skaidrā naudā, jaunu tehnoloģiju un datu bāžu izmantošana, sekojot līdzi cilvēku un uzņēmumu paradumiem. Latvijas Valsts ieņēmumu dienesta virsnieks Eiropolā atzina, ka joprojām kriminālās finansēs galvenokārt tiek izmantota skaidra nauda.

Kopumā konferences dalībnieki un eksperti atzina, ka mērķtiecīgi jāveicina publiskais godaprāts katrā iestādē un personā, tādēļ jācenšas katras iestādes, organizācijas vai uzņēmuma iekšienē strādāt ar korupcijas riskiem un mainīt cilvēku attieksmi pret korupciju.